

189. Nowe stanowiska *Synanthedon stomoxyformis* (HÜBNER, 1790) (*Lepidoptera: Sesiidae*) w Polsce

New records of *Synanthedon stomoxyformis* (HÜBNER, 1790) (*Lepidoptera: Sesiidae*) from Poland

KEY WORDS: *Lepidoptera*, *Sesiidae*, Poland, faunistics, new records.

Synanthedon stomoxyformis (HÜBNER) został stwierdzony na początku XX wieku w Gdańsku i Pilawie koło Warszawy. W okresie ostatnich pięćdziesięciu lat odnotowano ten gatunek z pojedynczych stanowisk z Małopolski, Pienin, rezerwatu „Góry Pieprzowe” koło Sandomierza oraz z rezerwatu „Szarpa Dobrska” koło Kazimierza nad Wisłą. Wszystkie dotychczasowe informacje o występowaniu *S.stomoxyformis* w Polsce, opierają się na pojedynczo odłowionych imagines. Z pewnością jest to związane z tym, że biologia tego gatunku do tej pory była poznana niewystarczająco. Niżej podano kolejne stanowiska omawianego gatunku:

- Kraków - Podgórci (UTM: DA14), 28 V 1950, 1♂, leg. A. GAJ, coll. A. KOCHANOWSKI;
- Kików (DA98), 21 V 1996, 12 opuszczonych żerowisk, 5 żerowisk z poczwarkami z których wyhodowano 1 ex. 1 VI 1996, wszystkie żerowiska na szakłaku *Rhamnus cathartica* L., leg. M. BĄKOWSKI et T. OSTAFIN; 18 VI 1996, 1♂ przyleciał w południe do torby z syntetycznymi feromonami płciowymi *Sesiidae*. Dalsza obserwacja wystawionych feromonów tego samego dnia od godziny 12 do 16 nie przyniosła żadnego rezultatu;
- Chęciny (DB61), 29 VIII 1996, 10 żerowisk na *R. cathartica*, leg. M. BĄKOWSKI.

Gąsienice *S. stomoxyformis* żerują na korzeniach *R. cathartica* oraz *Frangula alnus* MILL. Jesienią gąsienice przygotowują długi oprzęd sporządzony z trocin oraz ziaren ziemi, w którym na wiosnę następuje przepoczwarczenie. Oprzędy te są łatwe do znalezienia, gdyż ich części szczytowe wystają ponad ziemię i ich wyszukiwanie stanowi najłatwiejszą metodę znalezienia tego przeziernika.

Marek BĄKOWSKI, Poznań

190. Nowe dane o występowaniu *Scythrididae* (*Lepidoptera*) we wschodniej Polsce

On the occurrence of some *Scythrididae* (*Lepidoptera*) in eastern Poland

KEY WORDS: *Lepidoptera*, *Scythrididae*, faunistics, E Poland

Scythrididae są jedną ze słabiej poznanych rodzin motyli w Polsce. Charakteryzują się małymi wymiarami, dziennym, a jednocześnie stosunkowo skrytym, trybem życia. Powoduje to, że są bardzo rzadko zbierane przy użyciu najczęściej stosowanych metod. W trakcie wieloletnich badań nad lokalnymi faunami odławiane są przeważnie przypadkowo, w niewielkiej liczbie okazów. W dodatku są motylami dość trudnymi do oznaczania, co również nie sprzyja gromadzeniu informacji faunistycznych o nich. Większość z nielicznych polskich danych jest już przestarzała i odnosi się głównie do południowej części kraju. Z północno-wschodniej Polski *Scythrididae*, jak dotąd, nie były w ogóle wykazywane.

Scythris potentilella (ZELLER, 1847)

- FE01, Gugny, 18 VI 1996, 2 exx.

Scythris palustris (ZELLER, 1855)

– FB79, Macoszyn, 12 VI 1996, 1 ex.

Scythris laminella (DENIS et SCHIFFERMÜLLER, 1775)

– FE14, Biebrzański P. N., Tchórze Grzędy, 16 VI 1996, 1 ex.

Scythris siccella (ZELLER, 1839)

– FE13, Osowiec, 18 VI 1996, 3 exx.

– FE14, Biebrzański P. N., Tchórze Grzędy, 16 VI 1996, 4 exx.

– FB89, Stare Stulno, 27 VI 1996, 2 exx.

Scythris cicadella (ZELLER, 1839)

– FD20, rez. „Kózki”, 14 VI 1996, 1 ex.

– FB89, Stare Stulno, 27 VI 1996, 4 exx.

– FE14, Biebrzański P. N., Tchórze Grzędy, 16 VI 1996, 2 exx.

– FE13, Osowiec, 17 VI 1996, 1 ex.

Parascythris muelleri (MANN, 1871)

– FB79, Macoszyn, 26 VI 1996, 2 exx.

Materiały dowodowe znajdują się w zbiorze autora.

Tomasz RYNARZEWSKI, Poznań

191. Nowe stanowisko *Sorhagenia lophyrella* (DOUGLAS, 1846) (*Lepidoptera: Cosmopterigidae*) w Polsce

New record of *Sorhagenia lophyrella* (DOUGLAS, 1846) (*Lepidoptera: Cosmopterigidae*) from Poland

KEY WORDS: *Lepidoptera*, *Cosmopterigidae*, *Sorhagenia*, *lophyrella*, new record, Poland.

Sorhagenia lophyrella (DOUGLAS) należy do rodzaju, który reprezentowany jest w Polsce i centralnej części Europy przez trzy gatunki. Imagines przedstawicieli *Sorhagenia* SPULLER, 1910 nie posiadają pewnych cech diagnostycznych w ubarwieniu, a poprawne ich odróżnienie możliwe jest tylko poprzez porównanie narządów genitalnych. Stadia larwalne troficznie związane są wyłącznie z roślinami z rodziny szakłakowatych (*Rhamnaceae*).

S. lophyrella zasięgiem swego występowania obejmuje znaczną część Europy, Zakaukazie oraz Azję Mniejszą. W Polsce dotychczas wykazywany był tylko z Pienin i Wrocławia. Kolejne stanowisko odkryto w Toruniu:

– Toruń (CD37), 1♂, 1♀, ex larva, 28 V 1995; 2♀♀, ex larva, 31 V 1995; 2♂♂, 6♀♀, ex larva, 1 VI 1995 (leg. et coll. T. BARAN).

Wszystkie okazy wyhodowano z larw żerujących na szakłaku pospolitym (*Rhamnus cathartica* L.), porastającym obrzeża zagajnika sosnowo-dębowego.

Tomasz BARAN, Toruń